

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14434670>

HARBIY JAMOADA LIDERLARNI ANIQLASHNING ISTIQBOLLI IMKONIYATLARI

Sherzod Xasanovich Xudayberdiyev

Markaziy harbiy okrug boshqaruv apparati
Jangovar tayyorgarlik boshqarmasi bo'lim katta ofitseri
Oriental universiteti magistranti
Mayor

Shaxzod Salom o'g'li Samadov

13060 harbiy qism vzvod komandiri kapitan

***Annotatsiya.** Harbiy jamoalarda liderlik muhim ahamiyatga ega bo'lib, bu faqat jangovar vazifalarni muvaffaqiyatli bajarish uchun emas, balki jamoaning moral holatini saqlash va uning strategik maqsadlarini amalga oshirish uchun ham zarurdir. Shuning uchun, harbiy tashkilotlar uchun liderlarni aniqlash va ularning salohiyatini to'g'ri baholash istiqbolli imkoniyatlarga ega.*

***Annattosia.** Leaders is essential in military teams, not only for the successful completion of combat missions, but also for maintaining the morale of the team and the implementation of its strategic goals. Therefore, identifying leaders and correctly assessing their potential has promising opportunities for military organizations.*

***Kalit so'zlar:** harbiy jamoa, liderlar, harbiy xizmatchilar, motivatsiya psixologik baholash, liderlik ko'nikma, hulq-atvor.*

Kirish

Liderlik, ayniqsa harbiy jamoalarda, muvaffaqiyatli missiyalarni amalga oshirish va jamoaning motivatsiyasini saqlash uchun muhim faktor hisoblanadi. Harbiy liderlarni aniqlash jarayoni nafaqat jangovar malakalar, balki psixologik xususiyatlar,

qaror qabul qilish qobiliyati, ijtimoiy ko'nikmalar va strategik fikrlashni ham o'z ichiga oladi. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalar va innovatsion usullarni qo'llash orqali bu jarayonni yanada samarali va tezkor amalga oshirish mumkin. Ushbu maqolada harbiy jamoada liderlarni aniqlashning istiqbolli imkoniyatlari ko'rib chiqiladi.

Liderlikning asosiy roli

Harbiy jamoalarda liderlik nafaqat jangda, balki jangdan tashqari vaziyatlarda ham muhim rol o'ynaydi. Liderlar, harbiy xodimlarning motivatsiyasini saqlash, aniq va tezkor qarorlar qabul qilish, va samarali jamoa ishini ta'minlash kabi mas'uliyatlarga ega. Ularning qarorlari jamoaning natijalariga to'g'ridan-to'g'ri ta'sir ko'rsatadi, shuning uchun liderlarni tanlash va baholashda yanada kompleks yondashuv zarur.

Psixologik va ijtimoiy baholash

Liderlikni aniqlashda psixologik baholash juda muhim ahamiyatga ega. Harbiy tashkilotlar, xodimlarning stressga chidamliligini, qaror qabul qilish qobiliyatini va ularning jamoa ichidagi o'zaro munosabatlarini aniqlash uchun psixologik testlar va intervyularni qo'llashadi. Bu jarayonlarda shaxsiyatning o'ziga xos xususiyatlari, masalan, mustahkamlik, empatiya va liderlik ko'nikmalari alohida e'tiborga olinadi.

Texnologiya va sun'iy intellektdan foydalanish

Zamonaviy texnologiyalar va sun'iy intellekt (SI) yordamida harbiy jamoalarda liderlarni aniqlash jarayoni sezilarli darajada o'zgarimoqda. Ma'lumotlarni yig'ish va tahlil qilish, xulq-atvorni modellashtirish va ehtimoliy liderlik xususiyatlarini bashorat qilish uchun sun'iy intellekt tizimlaridan foydalanish mumkin. Bu metodlar yordamida liderlarni aniqlash yanada tezroq va aniqroq amalga oshiriladi, shuningdek, inson omilidan kelib chiqadigan xatoliklarni kamaytiradi.

Simulyatsiyalar va treninglar

Harbiy jamoalarda simulyatsiyalar va maxsus treninglar orqali harbiy xizmatchilarning liderlik ko'nikmalari sinovdan o'tkaziladi. Bu treninglar real jangovar sharoitlarni taqlid qilgan holda, liderlik salohiyatini aniqlash va

rivojlantirishda yordam beradi. Shuningdek, bu jarayonlarda jamoa ichidagi muvofiqlik, stressga chidamlilik va qarorlar qabul qilish tezligi ham baholanadi.

Mentorlik va tajriba almashish

Mentorlik tizimi harbiy jamoalarda liderlarni aniqlash va ularning salohiyatini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Tajribali rahbarlar yangi yetakchilarni yo'naltirib, ularga o'z bilimlarini va tajribalarini o'rgatadilar.

Bu tizim orqali yosh harbiy xizmatchilar tezda rivojlanib, kelajakdagi liderlik salohiyatlarini oshirish imkoniyatiga ega bo'lishadi.

Xulosa:

Harbiy jamoalarda liderlarni aniqlashning istiqbolli imkoniyatlari kengaymoqda. Psixologik baholash, zamonaviy texnologiyalar, simulyatsiyalar, va mentorlik tizimlari yordamida samarali liderlarni aniqlash mumkin. Bu jarayonlarda ilg'or ilmiy yondashuvlar va innovatsion metodlar harbiy jamoalarning samaradorligini oshirishi mumkin. Shuningdek, psixologik, ijtimoiy va texnologik baholashlarning birlashishi, harbiy jamoalarda yuqori darajadagi liderlikni shakllantirishga yordam beradi.

Foydalanilgan Adabiyotlar:

1. Bass, B. M. (1990). Bass & Stogdill's Handbook of Leadership: Theory, Research, and Managerial Applications. Free Press.
2. Northouse, P. G. (2018). Leadership: Theory and Practice. Sage publications.
3. Zaccaro, S. J. (2007). Trait-based perspectives of leadership. American Psychologist, 62(1), 6-16.
4. Avolio, B. J., & Kahai, S. S. (2003). Adding the "e" to e-leadership: How it may impact your leadership. Organizational Dynamics, 31(4), 325-338.
5. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies. W.W. Norton & Company.

6. Cannon-Bowers, J. A., & Salas, E. (2001). The science of training: A decade of progress. *Annual Review of Psychology*, 52(1), 341-372.

7. De Gieter, S., & Wouters, K. (2005). The development of leadership competencies: Lessons learned from military training. *Leadership & Organization Development Journal*, 26(7), 395-404.

8. Kram, K. E. (1985). *Mentoring at work: Developmental relationships in organizational life*. Glenview, IL: Scott, Foresman.

9. Scandura, T. A. (1998). Mentorship and career mobility: An empirical investigation. *Journal of Organizational Behavior*, 19(8), 119-136.